

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jiřího Vyvadila a JUDr. Radana Malíka v právní věci stěžovatele **L. D. H.,** zastoupeného JUDr. Gustavem Valenzem, advokátem, se sídlem v Plzni, Božkovská 15, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 11. 2004, č. j. 14 Az 336/2003 - 20,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 11. 2004, č. j. 14 Az 336/2003 - 20, **se zrušuje** a věc **se vrací** Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 22. 11. 2004, č. j. 14 Az 336/2003 - 20, zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 18. 8. 2003, č. j. OAM-5579/VL-07-C10-2002, kterým stěžovateli nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že dospěl k závěru, že stěžovatel požádal o udělení azylu, aby legalizoval svůj pobyt v České republice, když žádost podal až po desetiletém pobytu na jejím území. Protože legalizace pobytu není důvodem pro udělení azylu, zhodnotil podanou žádost jako účelovou. Vzhledem

k tomu, že žalobní námitka týkající se nedostatečně zjištěného skutečného stavu věci byla formulována velmi obecně, krajský soud se k ní také v obecné poloze vyjádřil. Ve vztahu k žalobní námitce, že rozhodnutí ministerstva nemá náležitosti správního rozhodnutí, neboť není v souladu s ustanovením § 47 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) podepsáno oprávněnou osobou a jako takové nemůže mít účinky správního rozhodnutí krajský soud uvedl, že písemné vyhotovení rozhodnutí, které stěžovatel obdržel, je totožné s originálem rozhodnutí založeným ve správním spise a má zákonem stanovené náležitosti, neboť ze správního řádu nelze dovodit, že rozhodnutí, která se doručují účastníkům, by musel vlastnoručně podepsat odpovědný pověřený pracovník a že by se nemohlo použít užívané formy „v. r.“ s doložkou „za správnost vyhotovení“.

Stěžovatel podal proti tomuto rozsudku v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů podle ustanovení 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel především vyjádřil nesouhlas s odůvodněním rozsudku v otázce neudělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Podle jeho názoru je rozhodující orgán povinen provést rozhodovací činnost, v rámci které všechny žadatelem uvedené důvody přezkoumá z hlediska toho, zda se jedná o důvody zvláštního zřetele hodné či nikoliv. Ministerstvo své rozhodnutí a řízení jemu předcházející zatížilo podstatnou vadou nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti, když se dostatečně nezabývalo, resp. nevedlo řádné řízení v otázce udělení azylu podle citovaného ustanovení. Rovněž krajský soud své rozhodnutí a řízení zatížil, když nepřevedl řádný přezkum napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí krajského soudu také zcela postrádá uvedení důkazů, které byly jako obsah správního spisu provedeny a kterými prováděl právní přezkum. Dále namítal, že se nemůže ztotožnit s rozhodnutím krajského soudu o jeho žalobní námitce, že rozhodnutí ministerstva není v souladu s ustanovením § 47 odst. 5 správního řádu. Z uvedeného důvodu stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření popřelo oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek soudu byly vydány v souladu se právními předpisy. Ministerstvo odkázalo na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení a na vydané rozhodnutí. Proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nímž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Pokud stěžovatel namítal, že rozhodnutí ministerstva není v souladu s ustanovením § 47 odst. 5 správního řádu, a krajský soud měl proto napadené rozhodnutí pro formální vadu zrušit, Nejvyšší správní soud shledal tuto námitku důvodnou.

Základní zásady správního řízení stanoví, že správní rozhodnutí musí být vydávána v souladu se zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy. V ust. § 47 správního řádu jsou stanoveny základní náležitosti správního rozhodnutí, aby bylo způsobilé vyvolat právní účinky, které správní orgán daným rozhodnutím zamýšlel. Absence těchto náležitostí může mít za následek nicotnost celého rozhodnutí. Z odst. 5 citovaného ustanovení vyplývá

povinnost správního orgánu, který rozhodnutí vydal, uvést v písemném vyhotovení rozhodnutí datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníků řízení. Rozhodnutí musí být podle tohoto ustanovení rovněž opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu a kopie předložené krajskému soudu stěžovatelem zjistil, že žádné vyhotovení rozhodnutí ministerstva nebylo opatřeno vlastnoručním podpisem oprávněné osoby, nýbrž pouze razítkem a předtištěným jménem ředitele odboru azylové a migrační politiky PhDr. T. H. s uvedením v. r. a nečitelným podpisem osoby s vyznačením „za správnost“. Takový postup nemá oporu ve správním řádu a jak již Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval např. v rozsudku ze dne 13. 11. 2003, č. j. 2 A 1146/2002-OL-59 nebo a contrario v rozsudku ze dne 27. 10. 2004, č. j. 3 Azs 277/2004 - 70, pokud soud v řízení zjistí, že originál písemného vyhotovení rozhodnutí ministerstva zaslaného stěžovateli, stejně jako všechny jeho další stejnopisy založené ve spise, není opatřen vlastnoručním podpisem osoby oprávněné k podepisování rozhodnutí, ale jen předtištěným jménem, příjmením a funkcí oprávněné osoby a doložkou „za správnost“ podepsanou blíže neidentifikovanou osobou, je na rozhodnutí třeba hledět jako na nepodepsané. Takové rozhodnutí nesplňuje formální náležitosti stanovené v ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu. Vzhledem k tomu, že řízení před soudem bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, krajský soud pochybil a věc posoudil po právní stránce nesprávně.

Nedůvodnou však shledal Nejvyšší správní soud další stížní námitku týkající se neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu nemá žadatel subjektivní právo, a protože správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení, přezkoumává jeho rozhodnutí soud pouze v omezeném rozsahu, jak je výše uvedeno. Míra správního uvážení správního orgánu je za situace, kdy se ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele, poměrně široká. Přitom prostor soudního přezkumu správních rozhodnutí u přiznání či nepřiznání humanitárního azylu je naopak omezen, což však jistě ani ve vzájemné kombinaci neznamená, že by přiznávání humanitárního azylu mohlo být určováno pouhou libovůlí správního orgánu.

Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádný z důvodů taxativně stanovených v § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán tak může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu, například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory,

ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.

Ani krajský soud, ani Nejvyšší správní soud nepopírají, že osobní situace stěžovatele tak, jak byla zjištěna ministerstvem, není jednoduchá tíživá. Na straně druhé však není natolik zjevně a nesnesitelně tíživá, že by bylo možno hovořit o tom, že by nepřiznání humanitárního azylu bylo způsobeno zjevnou libovůlí ministerstva. Protože ministerstvo řádně zjistilo a posoudilo jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, přičemž stěžovatel sám ve správním řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuvedl, nelze jeho postupu, ani postupu krajského soudu, nic vytknout. Krajský soud se s otázkou neudělení humanitárního azylu ministerstvem ve svém rozsudku vypořádal dostatečně a jeho rozhodnutí je řádně odůvodněno.

Z výše uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené rozhodnutí podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení. O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s. bez jednání.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nerozhodl, protože věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu